

Seat No. : _____

AC-121

April-2015

M.Ed., Sem.-II

Paper-II : EDU 409

(Application of Psychology in Educative Process)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના :** (1) પ્રશ્નો કાળજીપૂર્વક વાંચી, મુદ્દાસર ઉત્તર લખો.
(2) અપ્રસ્તુત લખાણ માટે ગુણ કાપવામાં આવશે.
(3) બંને વિભાગના ઉત્તરો અલગ-અલગ ઉત્તરવહીમાં લખો.

વિભાગ - I

1. નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે **750** શબ્દોમાં લખો : **20**
- (અ) બુદ્ધિ અંગેનો દ્વિ-ઘટક સિદ્ધાંત સમજાવો. તેના શૈખણિક ફલિતાર્થો સમજાવો.
(બ) ફોઈડના વ્યક્તિત્વના સિદ્ધાંતની નીચેના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખીને ચર્ચા કરો :
(1) અહમ (2) અધિઅહમ
(3) ઓડિપસ ગ્રંથિ (4) ઈલેક્ટ્રા ગ્રંથિ
(ક) રોજર્સના વ્યક્તિત્વના સિદ્ધાંતનું વર્ણન કરો.
2. (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે **125** શબ્દોમાં લખો : **10**
- (1) સર્જનાત્મકતાનો અર્થ આપો. સર્જનાત્મકતાના લખણો જણાવો.
(2) ક્રિયાત્મક બુદ્ધિ-કસોટી વિશે વર્ણન કરો.
(3) તર્કના પ્રકાર ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
- (બ) નીચેના પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો : **5**
- (1) અભિયોગ્યતાનો અર્થ આપો.
(2) મેસ્લોના મતે સ્વમાનની જરૂરિયાત સમજાવો.
(3) બાન્દુરાના મતે સામાજિક અધ્યયનનો અર્થ સમજાવો.
(4) ચિંતનની વ્યાખ્યા આપો.
(5) આઈઝેન્કનો PEN સિદ્ધાંતનો અર્થ જણાવો.

વિભાગ - II

3. નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે 750 શબ્દોમાં લખો : 20
- (અ) માનસિક સ્વાસ્થ્યને અસર કરતાં પરિબળો સમજાવો. વિદ્યાર્થીના માનસિક સ્વાસ્થ્યના શૈખણિક ફલિતાર્થો સમજાવો.
- (બ) સૌમ્ય મનોવિકૃતિ અને તીવ્ર મનોવિકૃતિને ધ્યાનમાં રાખીને નીચેના મુદ્દાઓની ચર્ચા કરો :
- (1) સૌમ્ય મનોવિકૃતિનો અર્થ અને લખણો
- (2) તીવ્ર મનોવિકૃતિનો અર્થ અને લખણો
- (ક) બચાવ પ્રયુક્તિઓનો અર્થ આપો. કોઈ બે બચાવ પ્રયુક્તિ સમજાવો.
4. (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં લખો : 10
- (1) સારી અનુકૂલિત વ્યક્તિના લખણો જણાવો.
- (2) અનુકૂલનતાનો અર્થ આપો. સારી અનુકૂલનતા માટેના માપદંડો જણાવો.
- (3) માનસિક સંઘર્ષના પ્રકારો ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
- (બ) નીચેના પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો : 5
- (1) માનસિક આરોગ્યના મુખ્ય બે હેતુઓ જણાવો.
- (2) પ્રબેપણ પ્રયુક્તિઓના બે ફાયદા જણાવો.
- (3) વિદ્યાર્થીઓમાં અપાનુકૂલિતના બે કારણો જણાવો.
- (4) વલણની એક વ્યાખ્યા આપો.
- (5) CPQ અને ESPQનું પુરું નામ જણાવો.

Seat No. : _____

AC-121

April-2015

M.Ed., Sem.-II

Paper-II : EDU 409

(Application of Psychology in Educative Process)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :**
- (1) Read the questions carefully and answer to the point.
  - (2) Marks will be deducted for irrelevant answer.
  - (3) Answer both sections in a separate answer book.

SECTION – I

1. Answer any **two** out of three from the following questions. Each answer should be in about **750** words : **20**
  - (a) State two factor theory of Intelligence. State its implications.
  - (b) Discuss the Freud's theory of personality by keeping following points in mind :
    - (1) Ego
    - (2) Super ego
    - (3) Oedipus complex
    - (4) Electra complex
  - (c) Explain Rogers' theory of personality.

2. (A) Answer any **two** out of three the following questions. Each answer should be in about **125** words : **10**
  - (1) Give the meaning of Creativity. State characteristics of creativity.
  - (2) Explain about performance Intelligence test.
  - (3) State the kinds of reasoning with illustration.

(B) Answer the following **five** questions in short. **5**

  - (1) Give the meaning of aptitude.
  - (2) State esteem needs according to Maslow.
  - (3) State the meaning of social learning according to Bandura.
  - (4) Give the definition of thinking.
  - (5) Mention meaning of PEN theory of Eysenck.

SECTION – II

3. Answer any **two** out of three from the following questions. Each answer should be in about **750** words : **20**
- (a) State factors affecting Mental health. Explain educational implication of mental health of the students.
  - (b) Discuss following points by keep in mind neurosis and psychosis:
    - (1) Meaning and characteristics of neurosis
    - (2) Meaning and characteristics of psychosis
  - (c) Give the meaning of defense mechanism. Explain any two defense mechanism.
- 4 . (A) Answer any **two** out of three the following questions. Each answer should be in about **125** words : **10**
- (1) Discuss characteristics of well adjusted person.
  - (2) Give the meaning of Adjustment. Discuss criteria for good adjustment.
  - (3) Explain types of mental conflict with illustrations.
- (B) Answer the following **five** questions in short : **5**
- (1) Mention two main objectives of mental hygiene.
  - (2) Mention two merits of projective techniques.
  - (3) Mention two causes of maladjustment in students.
  - (4) Give one definition of attitude.
  - (5) Mention full form of CPQ and ESPQ.
-